

Congres 20 11 2014

Legitimatie

Notitie naar aanleiding van de uitwerking op het vervolg De balans hersteld

Aanleiding

Op het verenigingscongres in april 2014 hebben de leden met een grote meerderheid ingestemd met de verdere uitwerking van het legitimatievraagstuk zoals ook verwoord in de notitie De balans hersteld.

De analyse hierbij was dat de legitimering van de woningcorporatiesector in het geding is en dat wij als woningcorporaties onze uiterste best moeten doen om die legitimering terug te winnen. Dit kan niet met selectieve acties alleen. Er moet een aantal sporen voor gevolgd worden. Een van die sporen is het versterken van de verbinding met de maatschappij.

Het congres heeft in reactie op De balans verstoord vastgesteld dat woningcorporaties het initiatief moeten nemen om verbindingen met samenleving, overheid en markt te herstellen en te versterken. Het Algemeen Bestuur van Aedes is in vervolg hierop gestart met een traject voor nadere strategische uitwerking en visievorming van dit thema. Op basis daarvan is de notitie De balans hersteld opgesteld.

De opdracht hierbij was te bezien hoe corporaties de verbinding met de maatschappij kunnen versterken. Vanuit deze opdracht ligt de focus op een aantal paden namelijk:

- Het aanreiken van een aantal mogelijkheden voor het betrekken van en invloed geven aan stakeholders op het beleid van corporaties.
- Ontwikkeling van een model voor transparant inzicht in de financiële mogelijkheden en de financiële effecten van de verschillende beleidsopties van corporaties

Consultatie

Om te bezien hoe de invloed van stakeholders kan worden vergroot en op welke wijze de legitimatie van corporaties door stakeholders wordt ervaren zijn we begonnen met een consultatieronde waarin we gesprekken hebben gevoerd met een klankbordgroep van 15 personen, met een denktank van niet-leden circa 30 deelnemers en 1-op-1 gesprekken. Tevens hebben we een tweetal bijeenkomsten georganiseerd volgens de Pressure Cooker methode onder leiding van het Dutch Research Institute For Transitions van de Erasmus Universiteit (DRIFT).

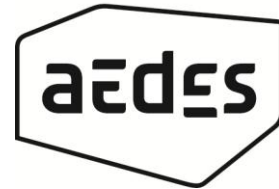
De deelprojecten

1.1.1 Het rapport 'Complementaire Bewegingen'

Resultaat van de consultatie en de Pressure Cookers is een rapportage met aanbevelingen over hoe corporaties hun legitimatie kunnen herwinnen. Ook biedt het rapport onderliggende theorieën over legitimatie, over de methode 'backcasting' die tijdens de Pressure Cookers gehanteerd werd en een samenvatting van hetgeen alle deelnemers van de Pressure Cookers hebben ingebracht als toekomstscenario's voor de sector. Het rapport is vanaf 21 november 2014 openbaar.

1.1.2 Het vergroten van invloed van stakeholders op corporaties

Een belangrijke pijler van de uitwerking van het project legitimatie is de (verdere) ontwikkeling van

structuren en werkwijzen om stakeholders daadwerkelijke invloed te geven op de strategische beslissingen van de corporatie. Op basis van de consultatie zijn pilots op drie verschillende sporen ontwikkeld. Doel is om begin 2015 met pilots te starten om in de praktijk ervaring op te doen en deze te evalueren en zo nodig aan te passen. Gedurende de looptijd van de pilots zullen de leden van Aedes steeds betrokken worden bij de verkregen inzichten.

Deze pilots beslaan een drietal varianten:

1. *Ontwikkeling Corporatieraad in een 'living lab' (vernieuwing stakeholdersparticipatie):* De corporatie komt samen met haar stakeholders werkende weg tot een manier om de invloed van stakeholders vorm te geven in een Corporatieraad, waarbij gedurende het proces de positie van de raad via een convenant wordt vast gelegd.
2. *Vernieuwen huurdersparticipatie:* Organiseren van tegenmacht door onder andere in samenwerking met de Woonbond in te zetten op het vernieuwen en versterken van huurdersorganisaties en door nieuwe vormen van huurdersparticipatie te verkennen.
3. *'Bring your own':* Veel corporaties zijn al bezig met het verbeteren van de stakeholderbetrokkenheid bijvoorbeeld in de vorm van een maatschappijraad of stakeholdersdialoog. We willen deze corporaties graag in staat stellen hun eigen projecten in te brengen, waarbij wij enerzijds door monitoring en evaluatie de inzichten kunnen gebruiken in de ontwikkeling van ideeën voor andere corporaties. Anderzijds kan de corporatie zelf door interview en evaluatie ook leren en haar eigen praktijk verbeteren.

1.1.3 De transparantietool

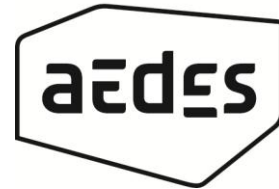
Doel van de transparantietool is het bijdragen aan de dialoog tussen corporaties en diens stakeholders. Op begrijpelijke wijze wordt transparant gemaakt wat de financiële positie is van een corporatie en wat de (financiële) effecten zijn van mogelijke beleidskeuzen. De tool is zover ontwikkeld dat er november 2014 met een beperkt aantal corporaties (ca. 4) gestart kan worden met de verdere doorontwikkeling. Voordeel van deze aanpak is dat verbeteringen gemakkelijk kunnen worden aangebracht en geleerd kan worden van de ervaringen van de corporaties. Zomer 2015 is het model uitontwikkeld en in principe bruikbaar voor alle corporaties.

1.1.4 De Legitimatiescan

Doel van de legitimatiescan is om op een eenvoudige wijze inzichtelijk te maken hoe het gesteld is met de huidige legitimatie van een individuele corporatie en welke mogelijkheden er zijn om op corporatie niveau de legitimatie te verbeteren. De legitimatiescan kan zowel intern als met stakeholders gebruikt worden en kent volgende functionaliteiten:

- *Scanfunctie:* biedt inzicht in huidig en gewenst legitimatieprofiel
- *Ontwikkelfunctie:* doet handreikingen aan de corporatie om haar legitimatie te versterken
- *Interventiefunctie:* toepassing van de scan is een interventie op zichzelf die betrokkenen laat nadenken over en in gesprek brengt over legitimatie

Een eerste ontwerp van de scan is in november 2014 zover af dat er besloten kan worden tot het draaien van een aantal pilots. Na deze pilotfase kan de scan in 2015 worden voltooid op basis van opgedane ervaringen en kan de legitimatiescan worden aangeboden aan alle corporaties.

Met deze deelprojecten leveren we een aantal handvaten waarmee alle corporaties hun legitimatie kunnen behouden, borgen of versterken. Deze legitimatie wordt verder ook versterkt door andere trajecten die door Aedes of het Rijk in gang zijn gezet zoals reputatiemanagement, het rapport Toezicht met Bite, het Corporatie Benchmark Centrum, De Herzieningswet/novelle, de Wet Normering Topinkomens en de uitkomsten van het eindrapport van de parlementaire enquêtecommissie woningcorporaties.

Oproep aan congres

Zoals al eerder in De balans verstoord is gesteld, maar nu opnieuw is geconcludeerd door de parlementaire enquêtecommissie woningcorporaties, is de legitimiteit van de corporatiesector in het geding. Woningcorporaties hebben een belangrijke maatschappelijke taak. Corporaties hebben veel prestaties geleverd binnen deze maatschappelijke taak. Maar dit kan nog versterkt worden.

Besluit

- Corporaties geven inzicht in hun financiële mogelijkheden en de financiële effecten van mogelijke beleidskeuzes.
- De corporaties gaan werken aan een cultuur waarbij de invloed van stakeholders wordt versterkt.
- Daartoe worden in 2015 pilots uitgevoerd die door Aedes worden gefaciliteerd. Na een jaar zal een evaluatie plaatsvinden en een besluit volgen over verankering ervan binnen het stelsel.